

**Звучання і рух Всесвіту в
індійській музиці і танцях.
Храмова, народна та світська
(придворна) музика.
Музичні інструменти.**

**Індійський
класичний
танець
і його основні
елементи.**

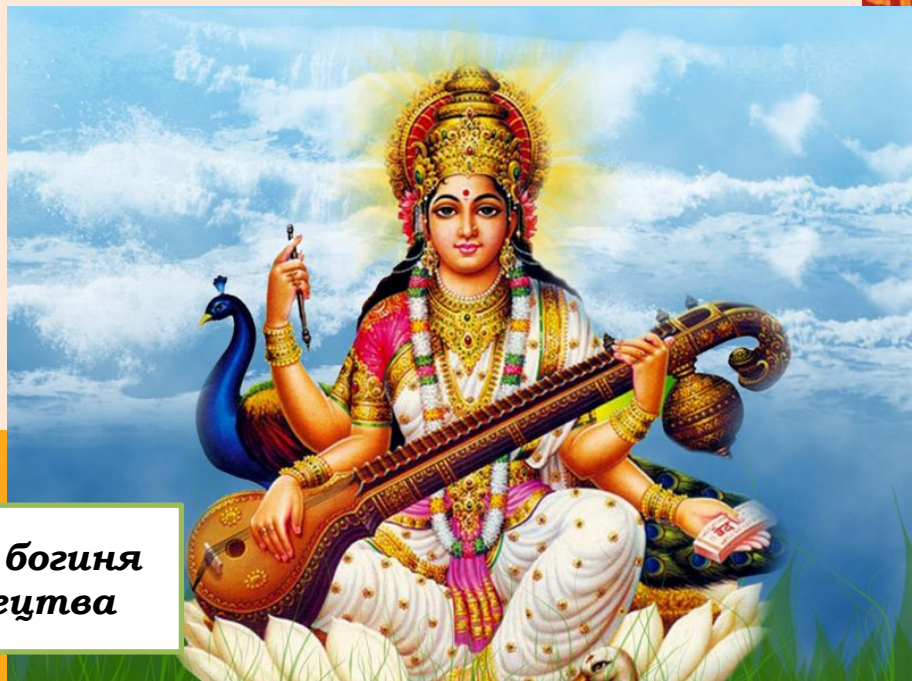

Національна індійська музика

Індійська музика не має конкретної дати народження. Індуси вважали, що таке мистецтво дано вищими силами як дар кожній людині, яка живе на землі.

Музика займала одне з найважливіших місць в системі мистецтв Стародавньої Індії. Її пов'язували з початком творення світу, його продовженням і кінцем. Музикантам відводилася роль пророків, оскільки вважалося, що тільки за допомогою музики можна піднести душу над рамками земного життя.

Сарасваті — індійська богиня знань, музики і мистецтва

Музичне мистецтво Індії багате й різноманітне. Його особливий колорит — мелодика, ритмика — дуже впізнаваний, його неможливо сплутати ні з чим іншим. В основі індійської музики гармонійне поєднання вокалу, інструментальної мелодії і танцю.

Спочатку вони існували окремо, а потім об'єднались.

В Індії виникли, поширилися і на тисячоліття глибоко вкоренилися брахманізм, буддизм, індуїзм. Ідеї й образи цих релігій дуже вплинули на життя, побут і мистецтво народу.

У I тисячолітті до н. е. в Індії склався високомистецький епос – всесвітньовідомі поеми «Махабхарата» і «Рамаяна». Уривки з цих поем були покладені на музику. Каткаха були творцями і виконавцями цих епічних пісень. Священні гімни Веди з відомої літературної пам'ятки виконувалися речитативом. Поряд із культовою, храмовою існувала народна та світська (придворна) музика.

Індійська музика дуже різножанрова, в неї включені: класичні твори (інструментальні і вокальні), національні пісні і музика індійських народів, спів мантр і гімнів, сучасні ремейки традиційної музики, індійський рок, поп, музика з кінофільмів та інші напрями сучасної музики.

Індійське музичне мистецтво представлено двома основними школами - хіндустані і карнатак. Карнатак відображає музику Південної Індії, а на решті частині Індії поширена музична мова хіндустані.

В хіндустані акцент розставлений на інструментальній музиці, а в карнатак - на вокалі.

Система побудови індійської музичної композиції, включає два поняття: *рага* і *тал*. Рага — це форма мелодії, а тал — ритмічна складова.

Рага

букв. «Забарвлення»; в переносному сенсі «настрій», «емоція», «пристрасть» і т.д.) в широкому сенсі - закон побудови великої музичної форми в рамках індійської класичної музики. У вузькому сенсі рага - розгорнута мелодійна композиція. Рага покликана передати певний стан душі, емоцію, афект (раса).

**або тал, талан,
Таламо; санскр. Tâla
- ляскання в долоні,
ритм, такт, танець)
- в музиці Індії, цей
термін означає як
окремий ритмічний
малюнок композиції,
так і взагалі науку
про музичні ритми .**

Тала

Індійські музичні інстру менти

Ситар — багатострунний музичний інструмент, що використовується для виконання індійської класичної музики. Відноситься до групи струнних щипкових музичних інструментів.

Мриданга — індійський музичний інструмент (барабан) з досконалою акустикою. Шанується як один з 8 священних музичних інструментів, індуїсти навіть проводять йому обряд поклоніння)

**Бансурі —
індійський духовий
музичний
інструмент, вид
флейти. Робиться
з порожнистого
стебла бамбука з
шістьма або
сімома отворами.
Існує два різновиди
інструменту:
поперечна і
поздовжня.**

Вина — стародавній індійський щипковий музичний інструмент. Вважається важким для вивчення інструментом і вимагає багаторічної практики.

Саранги—
індійський
струнний
смичковий
інструмент
лютневого типу.
Поширений в
практиці
класичного
музикування, має
також ряд
регіональних
традиційних
різновидів.

Табла —
індійський музичний
інструмент.
Невеликий парний
барабан, основний
ударний інструмент
індійської класичної
музики, що
використовується
для супроводу
вокальної та
інструментальної
музики.

Канджира— ударний музичний інструмент, бубон. Має високий звук. Мембрана інструменту виготовлена зі шкіри ящірки. Вона натягнута з одного боку на дерев'яну рамку з деревини. На рамці є одна пара металевих тарілочок.

Пунгі.

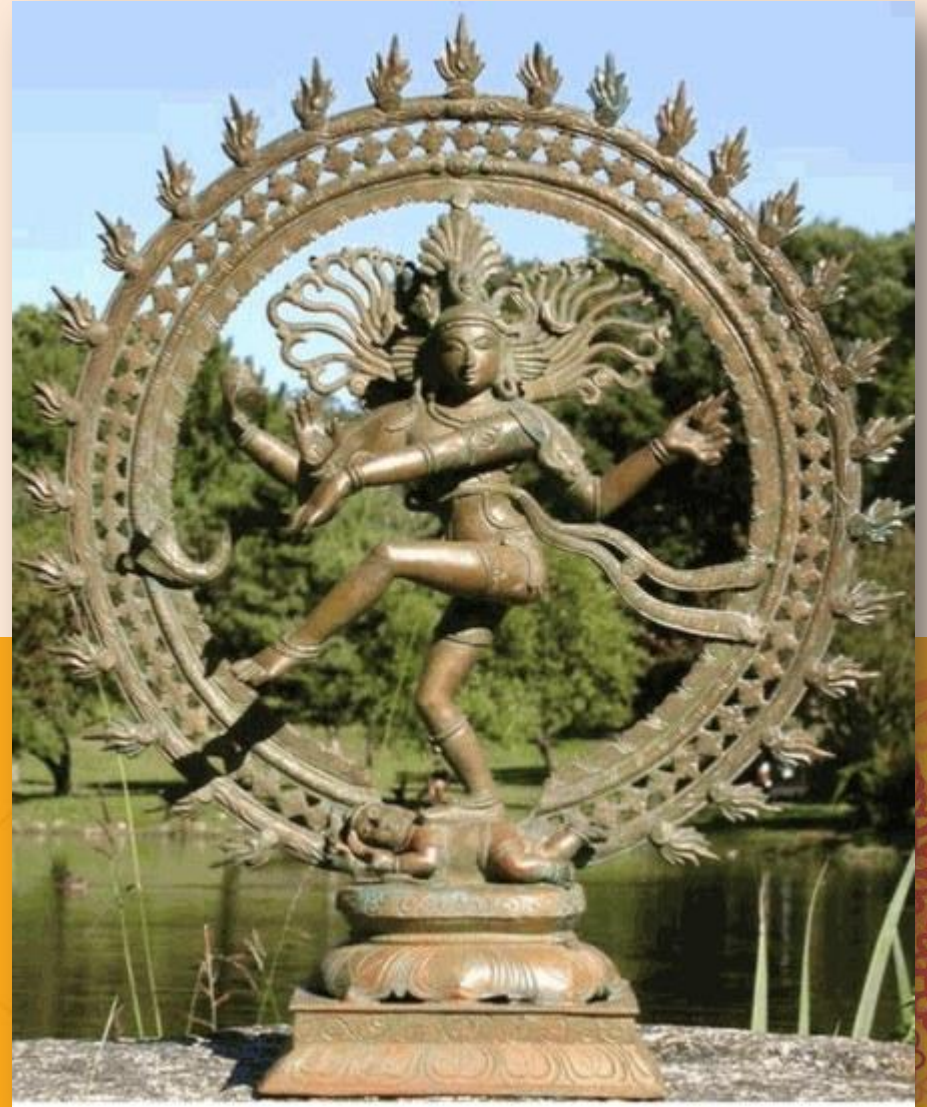
**Далекий родич
кларнета
використовує
ться на
вулицях
країни для
заклинання
змій.**

Національні індійські танці

Танець зародився в Індії близько 5 тис. років тому і носив релігійний характер. Вважається, що світ був створений танцюючим богом Шивою і танець у храмах був молитвою.

**Танець виконували храмові танцівниці
— девадасі
(«рабині Бога»).**

Довгий час носіями індійських танців були жерці храмів і бродячі артисти, які переносили різні види танцю з селища в селище, з храму в храм. Танець супроводжував гру на музичних інструментах і співи про життя простих людей і про діяння богів.

Основні положення були викладені в стародавньому трактаті «Натьяшастра», який став справжньою енциклопедією театрального і танцювального мистецтва.

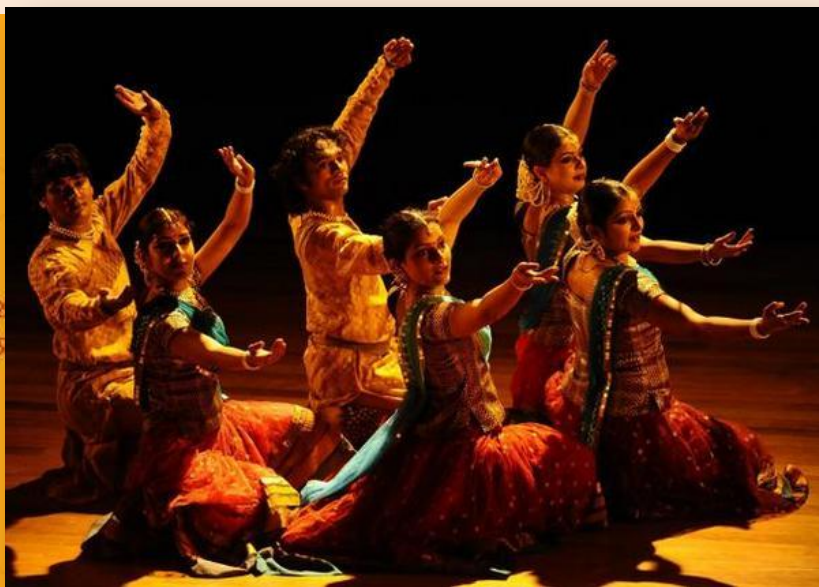

**Існує два види класичного
індійського танцю: сольний танець
в одному з 7 головних
танцювальних стилів і
танцювальна драма.**

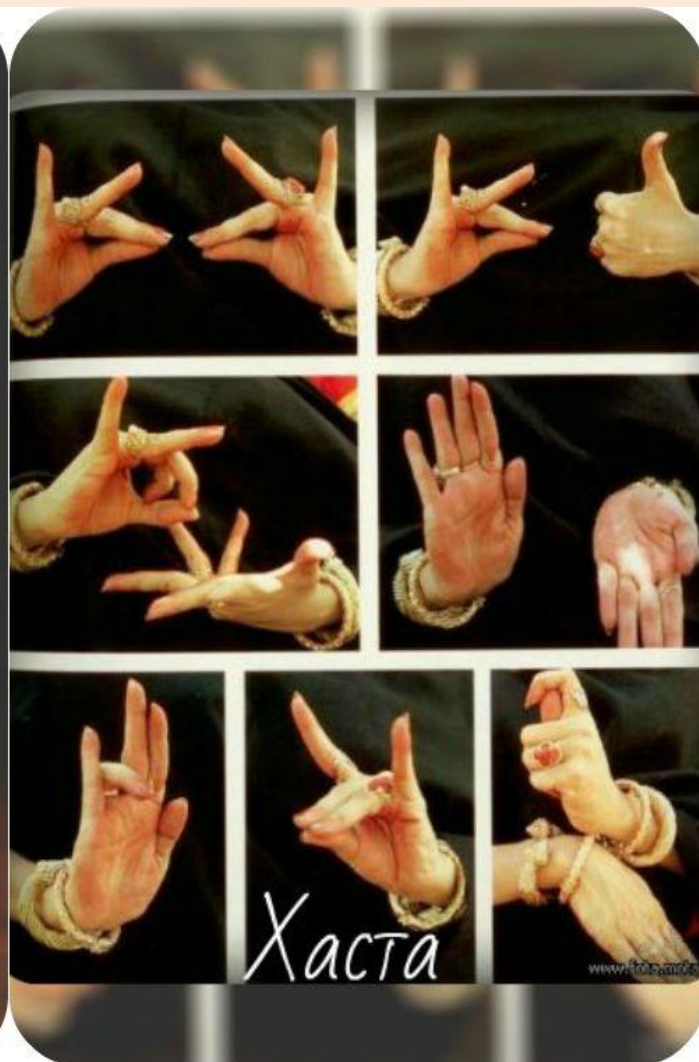
Танцем і музикою, як вважали індуси, можна передавати найрізноманітніші почуття, відобразити Всесвіт. В одному з давніх трактатів описано 21 поворот голови, що слугували виявом таких почуттів, як страх, подив, байдужість, холодність, пристрасть, нетерпіння тощо; гнучкою мовою почуттів були рухи рук (їх згадується 57 варіантів). Теми танців — сюжети легенд, епічних творів, підказані природою, навколишнім життям

**При сольному
виконанні танцівниці
може виконувати
кілька ролей.**

До головних елементів індійського танцю належали: мудра — позиції пальців, хаста — позиції рук щодо тіла.

Існують правила позицій ступнів. Майже всі танці індійців виконуються босоніж – традиції, що прийшли з історії, оскільки в храм можна було заходити виключно босоніж.

**Спина повинна бути
ідеально рівною,
кінцівки —
напруженими. Будь-
яка
комбінація рухів
виконується тричі,
при цьому музичний
темп із кожним
разом
прискорюється.**

Нерухома голова означає гнів, байдужість. Голованахилена вперед, — задоволення і радість. Рух голови по колу — сп'яніння, хвилювання, переживання. Голова, нахилена вбік, — закоханість. Рух голови вгору, потім вниз — відчуття самотності. Основні рухи очей: брови підняті, зіниці рухаються від одного кутка ока до іншого означає кохання; сяючий погляд уперед — героїзм; зіниці, що повільно рухаються, — самозаглиблення та спокій. Знаменитий рух шиєю справа наліво означає любов і ніжність.

Для танцю використовуються костюми яскравих насичених кольорів, що символізують щастя, силу і енергію життя.

На руках танцівниць – золоті браслети і ланцюжки, у волосся вплетені золоті шпильки і квіти, на грудях – намисто з підвіскою, на ногах – браслети і дзвіночки.

Особливу роль відіграє кільце в ніс – Чаланг. Повний комплект складається з 3-х видів: цвяшка або затискача в праву ніздрю; круглого, прикрашеного камінням кільця – ліву і підвісний, який кріпиться за нижню частину носової перегородки.

Мехенді

*Малюнки на руках,
ступнях, щиколотках
танцівниці надають
закінченість образу.*

❖ **Відомі стилі класичного танцю:**

1. **Бхаратнатьям;**
2. **Катхак;**
3. **Катхакалі;**
4. **Маніпурі;**
5. **Одіссі;**
6. **Мохінаттам;**
7. **Кучипуді.**

❖ **Перші чотири форми вважаються основними, інші іноді зараховують до напівкласичного танцю.**

Головними аспектами всіх класичних стилів є нрітта і нрітья.

□ Нрітта - це чистий технічний танець, позбавлений смислового навантаження.

□ Нрітья - сюжетний танець - включає також міміку і жестикуляцію.

Бхаратнатьям

Найбільш популярний в Індії і широко відомий за кордоном. Його традиція нараховує майже 2000 років. Він дотримується строгих канонів Натья-Шастри («Трактату про танці» – II ст. н. е.).

«Бхарата» – аббревіатура від «бхава» - настрої, «рага» – мелодія, «тала» – ритм. «Натьям» – чистий танець.

Катхак

Класичний танцювальний стиль Північної Індії. Це танець жерців-брамінів, які викладали за допомогою танцю і пантоміми історію свого віровчення. Танцюрист відбиває ногами складні ритми в такт барабана, велика кількість поворотів, м'які пластичні рухи на прямих ногах.

Катхакалі

Виконують тільки чоловіки в барвистих костюмах, величезних головних уборах і зі складним макіяжем на обличчі, який наносять кілька годин. Танець виконується під акомпанемент барабана, який видає глухий звук, і маддали, що веде м'яку мелодію, також цимбал.

Маніпурі

Описує космічний танець Крішни і пастушок. У танці використовуються гарні гаптовані спідниці, що різко розширюються від талії і напівпрозорі вуалі. У костюмі Крішни неодмінний атрибут – павине перо у волоссі. Рухи починаються в повільному темпі і переходять у швидкі обертання.

Одіссі

Вишуканий класичний танець. Про нього згадується ще в III-IV ст. н. е. Зародився в штаті Орісса, відомому своїми храмами. Виконавці повторюють пози танцівниць, зображених на стінах цих храмів. М'які, плавні і ніжні рухи описують філософію Бога Крішни.

Мохініяттам

dreamstime.com

Танець чарівниці, зачарування, танець красивої жінки м'якого, ніжнього і граціозного виконання, передає всю повноту жіночого начала. Повільні, неквапливі рухи, плавно перетікають один в один, що говорить про високий рівень майстерності виконавиці.

Кучипуді

Назва цього стилю походить від регіону, в якому він сформувався: село Кучелавапурі (означає «поселення акторів»). Танцювали його дівчата, які жили при храмах і офіційно видані заміж за бога. З XV ст. став виконуватися виключно чоловіками. Вважалося, що краса танцівниць відволікає глядачів від релігійного змісту текстів, бо танцівниця декламує і танцює одночасно.

